

Γλωσσάριο - Ενημέρωση επενδυτών σχετικά με τις Προτιμήσεις Βιωσιμότητας

Πράσινη Συμφωνία: Είναι μια δέσμη πρωτοβουλιών πολιτικής, η οποία έχει ως στόχο να θέσει την Ευρωπαϊκή Ένωση σε τροχιά προς την πράσινη μετάβαση, με απώτερο στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία στηρίζει τον μετασχηματισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία με σύγχρονη και ανταγωνιστική οικονομία.

Συμφωνία των Παρισίων: Η Συμφωνία των Παρισίων περιλαμβάνει σχέδιο δράσης για τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Άρχισε να ισχύει στις 4 Νοεμβρίου 2016, όταν εκπληρώθηκε η προϋπόθεση επικύρωσης από 55 τουλάχιστον χώρες που να αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 55 % των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Τη συμφωνία έχουν επικυρώσει όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βιωσιμότητα/Αειφορία: Βιωσιμότητα (ή Αειφορία) είναι ένα πρότυπο παραγωγής το οποίο στοχεύει στο καλύτερο οικονομικό αποτέλεσμα τόσο για τον Άνθρωπο όσο και για το φυσικό περιβάλλον, τόσο στο παρόν όσο και στο αόριστο μέλλον. Βασικό της στοιχείο είναι η ισορροπία μεταξύ παραγωγής αγαθών και πρώτης ύλης (που δαπανήθηκε για να επιτευχθεί η παραγωγή). Στόχος των βιώσιμων διαδικασιών είναι να επιτύχουν περισσότερη παραγωγή με μικρότερη δαπάνη πρώτης ύλης, γι' αυτό η βιωσιμότητα αναφέρεται μαζί με την ανακύκλωση, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τον βιοκλιματικό σχεδιασμό. Η βιωσιμότητα υπονοεί ότι οι φυσικοί πόροι υφίστανται εκμετάλλευση με ρυθμό μικρότερο από αυτόν με τον οποίον ανανεώνονται, διαφορετικά λαμβάνει χώρα περιβαλλοντική υποβάθμιση. Θεωρητικά, το μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα της περιβαλλοντικής υποβάθμισης είναι η ανικανότητα του γήινου οικοσυστήματος να υποστηρίξει την ανθρώπινη ζωή (οικολογική κρίση).

Κατ' επέκταση, στο πολιτικό πεδίο, ο όρος βιωσιμότητα μπορεί να σχετίζεται με τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, τόσο στο παρόν όσο και στο αόριστο μέλλον. Η έννοια της βιωσιμότητας επομένως, στο πλαίσιο μίας αναλυτικότερης προσέγγισης, μπορεί να υποδιαιρεθεί σε «περιβαλλοντική βιωσιμότητα», «οικονομική βιωσιμότητα» και «πολιτικοκοινωνική βιωσιμότητα». Οι τρεις αυτές κατηγορίες βιωσιμότητας αλληλοεπιδρούν αλλά δεν ταυτίζονται απαραίτητα ως αντικειμενικοί στόχοι.

Βιώσιμη ανάπτυξη: Η βιώσιμη ανάπτυξη αναφέρεται στην οικονομική ανάπτυξη που σχεδιάζεται και υλοποιείται λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιωσιμότητα. Γνώμονας της αειφορίας είναι η μέγιστη δυνατή απολαβή αγαθών από το περιβάλλον, χωρίς όμως να διακόπτεται η φυσική παραγωγή αυτών των προϊόντων σε ικανοποιητική ποσότητα και στο μέλλον. Η βιώσιμη ανάπτυξη προϋποθέτει ανάπτυξη των παραγωγικών δομών της οικονομίας παράλληλα με τις υποδομές για μία ευαίσθητη στάση απέναντι στο φυσικό περιβάλλον και στα οικολογικά προβλήματα (όπως ορίζουν παραδοσιακές επιστήμες σαν τη γεωγραφία). Η βιωσιμότητα υπονοεί ότι οι φυσικοί πόροι υφίστανται εκμετάλλευση με ρυθμό μικρότερο από αυτόν με τον οποίον ανανεώνονται, διαφορετικά λαμβάνει χώρα περιβαλλοντική υποβάθμιση. Θεωρητικά, το μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα της περιβαλλοντικής υποβάθμισης είναι η ανικανότητα του γήινου οικοσυστήματος να υποστηρίξει την ανθρώπινη ζωή (οικολογική κρίση).

Κλιματική αλλαγή: Με τον όρο κλιματική αλλαγή αναφερόμαστε στη μεταβολή του παγκοσμίου κλίματος και ειδικότερα σε μεταβολές των μετεωρολογικών συνθηκών που εκτείνονται σε μεγάλη χρονική κλίμακα. Τέτοιου τύπου μεταβολές περιλαμβάνουν στατιστικά σημαντικές διακυμάνσεις ως προς τη μέση κατάσταση του κλίματος ή τη μεταβλητότά του, που εκτείνονται σε βάθος χρόνου δεκαετιών ή περισσότερων ακόμα ετών. Οι κλιματικές αλλαγές οφείλονται σε φυσικές διαδικασίες, καθώς και σε ανθρώπινες δραστηριότητες με επιπτώσεις στο κλίμα, όπως η τροποποίηση της σύνθεσης της ατμόσφαιρας. Στη Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις Κλιματικές Μεταβολές (UNFCCC), η κλιματική αλλαγή ορίζεται ειδικότερα ως η μεταβολή στο κλίμα που οφείλεται άμεσα ή έμμεσα σε ανθρώπινες δραστηριότητες, διακρίνοντας τον όρο από την κλιματική μεταβλητότητα που έχει φυσικά αίτια.

Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου: Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου είναι εκπομπές αερίων στην ατμόσφαιρα που δημιουργούν το φαινόμενο θερμοκηπίου και προκαλούν την κλιματική αλλαγή. Το διοξείδιο του άνθρακα αποτελεί το σημαντικότερο αέριο θερμοκηπίου. Κυρίως, η παραγωγή του οφείλεται σε ανθρώπινες δραστηριότητες. Άλλα αέρια θερμοκηπίου (όπως το μεθάνιο, το υποξείδιο του αζώτου και οι φθοροχλωράνθρακες) εκπέμπονται σε μικρότερες ποσότητες, ωστόσο παγιδεύουν τη θερμότητα με πολύ πιο αποτελεσματικό τρόπο από το διοξείδιο του άνθρακα, και σε ορισμένες περιπτώσεις αποδεικνύονται πολύ ισχυρότερα. Οι εκπομπές προέρχονται από διάφορους τομείς δραστηριοτήτων, αλλά το μεγαλύτερο μερίδιο για το 2016 κατέχει η ενέργεια (ηλεκτρισμός, θέρμανση και μεταφορές) με συνεισφορά 73,2% των συνολικών εκπομπών. Άλλοι τομείς που συνεισφέρουν εκπομπές είναι η γεωργία (συμπεριλαμβάνοντας τη δασοκομία και τη χρήση γης) με 18,4%, η βιομηχανία με 5,2% και τα απορρίμματα με 3,2%. Τα αέρια του θερμοκηπίου παραμένουν στην ατμόσφαιρα για περιόδους που κυμαίνονται από μερικά χρόνια έως χιλιάδες χρόνια. Έχουν συνεπώς παγκόσμιο αντίκτυπο, ανεξάρτητα από τον τόπο αρχικής εκπομπής τους.

Γλωσσάριο - Ενημέρωση επενδυτών σχετικά με τις Προτιμήσεις Βιωσιμότητας

Greenwashing: Ψευδοοικολογική ταυτότητα, η πρακτική απόκτησης αθέμιτου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος με τη σύσταση ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ως φιλικού προς το περιβάλλον ή βιώσιμου, ενώ στην πραγματικότητα το εν λόγω χρηματοπιστωτικό μέσο δεν πληροί βασικά περιβαλλοντικά πρότυπα ή άλλα πρότυπα βιωσιμότητας. (Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852)

Πράσινα Ομόλογα (Green Bonds): Τα πράσινα ομόλογα είναι χρηματοπιστωτικά μέσα σταθερού εισοδήματος (ομόλογα) που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση έργων που έχουν θετικά περιβαλλοντικά ή/και κλιματικά οφέλη. Ακολουθούν τις Αρχές Πράσινων Ομολόγων που ορίζονται από τη Διεθνή Ένωση Κεφαλαιαγοράς (ICMA) και τα έσοδα από την έκδοση των οποίων θα χρησιμοποιηθούν για τους προκαθορισμένους τύπους έργων. Διαφέρουν από τα Ομόλογα Αειφορίας στο ότι τα τελευταία πρέπει επίσης να έχουν θετικό κοινωνικό αποτέλεσμα, εκτός από απλώς να έχουν θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον.

Ομόλογα Βιωσιμότητας/Αειφορίας (Sustainability Bonds): Τα ομόλογα βιωσιμότητας είναι χρηματοοικονομικά μέσα σταθερού εισοδήματος (ομόλογα) όπου τα έσοδα θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση ή την αναχρηματοδότηση ενός συνδυασμού Πράσινων και Κοινωνικών Έργων και τα οποία ευθυγραμμίζονται με τα τέσσερα βασικά στοιχεία της Διεθνούς Ένωσης Κεφαλαιαγοράς (ICMA) Αρχές Πράσινων Ομολόγων και Αρχές Κοινωνικών Ομολόγων. Η κύρια διαφορά μεταξύ των πράσινων, κοινωνικών ομολόγων και ομολόγων βιωσιμότητας έγκειται στις βιώσιμες κατηγορίες τους για την κατανομή των εσόδων, τα ομόλογα βιωσιμότητας που πρέπει να συνδυάζουν κοινωνικές και πράσινες κατηγορίες.

Παράγοντες Βιωσιμότητας/Αειφορίας (ESG): Περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα, ζητήματα προσωπικού, σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και καταπολέμησης της διαφθοράς και δωροδοκίας.

Προτιμήσεις Βιωσιμότητας: Η επιλογή ενός πελάτη ή δυνητικού πελάτη σχετικά με το αν και κατά πόσον ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα χρηματοπιστωτικά μέσα θα πρέπει να περιληφθούν στην επένδυσή του:

α) Χρηματοπιστωτικό μέσο για το οποίο ο πελάτης ή ο δυνητικός πελάτης καθορίζει ότι μια ελάχιστη αναλογία επενδύεται σε περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις όπως ορίζονται στο (άρθρο 2 σημείο 1) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

β) Χρηματοπιστωτικό μέσο για το οποίο ο πελάτης ή ο δυνητικός πελάτης καθορίζει ότι μια ελάχιστη αναλογία επενδύεται σε αειφόρες επενδύσεις όπως ορίζονται στο (άρθρο 2 σημείο 17) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

γ) Χρηματοπιστωτικό μέσο που λαμβάνει υπόψη τις κύριες δυσμενείς επιπτώσεις στους παράγοντες βιωσιμότητας, στο οποίο τα ποιοτικά ή ποσοτικά στοιχεία που αποδεικνύουν την εν λόγω συνεκτίμηση καθορίζονται από τον πελάτη ή τον δυνητικό πελάτη.

Περιβαλλοντικά βιώσιμη επένδυση: Επένδυση σε μία ή περισσότερες οικονομικές δραστηριότητες οι οποίες χαρακτηρίζονται περιβαλλοντικά βιώσιμες. Μια οικονομική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται περιβαλλοντικά βιώσιμη όταν (i) συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη ενός ή περισσότερων από τους περιβαλλοντικούς στόχους (ήτοι μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων, μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης, προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων), (ii) δεν επιβαρύνει σημαντικά κανέναν από τους περιβαλλοντικούς στόχους.

Κύριες Δυσμενείς Επιπτώσεις: Είναι οι σημαντικότερες αρνητικές επιπτώσεις των επενδυτικών αποφάσεων στους παράγοντες αειφορίας όσον αφορά περιβαλλοντικά, κοινωνικά ζητήματα και ζητήματα προσωπικού, σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και καταπολέμησης της διαφθοράς και της δωροδοκίας.

Αειφόρα επένδυση: Επένδυση σε οικονομική δραστηριότητα που συμβάλλει στην επίτευξη περιβαλλοντικού στόχου, η οποία μετράται με βασικούς δείκτες αποδοτικότητας των πόρων ως προς τη χρήση ενέργειας, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πρώτων υλών, υδάτων και γης, ως προς την παραγωγή αποβλήτων και τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, καθώς και ως προς τις επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα και την κυκλική οικονομία, ή επένδυση σε οικονομική δραστηριότητα η οποία συμβάλλει σε επίτευξη κοινωνικού στόχου, όπως η αντιμετώπιση της ανισότητας, που προωθεί την κοινωνική συνοχή, την κοινωνική ένταξη και τις εργασιακές σχέσεις, ή επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο ή σε οικονομικά ή κοινωνικά μειονεκτούσες κοινότητες εφόσον δεν βλάπτουν σοβαρά κανέναν από αυτούς τους στόχους ενώ οι εταιρείες-αποδέκτες των επενδύσεων ακολουθούν ορθές πρακτικές διακυβέρνησης, ιδίως ως προς τις ορθές δομές διαχείρισης, τις εργασιακές σχέσεις, την αμοιβή του προσωπικού και τη φορολογική συμμόρφωση.

Κίνδυνος Βιωσιμότητας: Νοείται γεγονός ή περίσταση στον περιβαλλοντικό ή κοινωνικό τομέα ή στον τομέα της διακυβέρνησης, που εάν επέλθει θα μπορούσε να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην αξία της επένδυσης.

